

Gospodarski Glasnik

za Štajersko.

List za gospodarstvo in umno kmetijstvo.

Izdaja ces. kr. kmetijska družba na Štajerskem.

List velja na leto 4 krone.

Udje družbe prispevajo na leto 2 kroni.

Udje dobé list zastoj.

Vsebina: Od uredništva. — Že zopet besedičijo o draginji. — Mešani nasevi za krmo. — Stroški za pridelovanje naših najvažnejših kulturnih rastlin in mleko. — IV. mednarodni kongres za mlekarstvo v Budapešti. — Živinoreja in planšarstvo. — Pridelujte krmo. — Poročila o stanju hmelja. — Zborovanja podružnic. — Iz podružnic. — Gospodarske drobtine. — Uradno. — Tržna poročila. — **Z a d r u g a:** Poročila zveze gospodarskih zadrug na Štajerskem. — Letni in živinski sejmi na Štajerskem. — Oznanila.

Z ozirom na to, da se že dalje časa ponatiskujejo članki iz „Gospodarskega Glasnika“ in „Zadruga“ brez našega izrecnega dovoljenja in brez navedenega vira, je podpisano uredništvo prisiljeno izjaviti, da je ponatis katerega koli članka dovoljen le, če se navede vir.

Uredništvo.

Že zopet besedičijo o draginji.

Dejstvo, da je žito danes mnogo bolj drago ko je bilo pred leti, takrat, ko je imelo ceno, ki je bila za naše poljedelstvo naravnost pogubna in uničujoča, izrabljajo vsi pristaši borzizanskega in socijalno demokratskega časopisja za to, da ščuvajo vse sloje konzumentov zoper avstrijske agrarce, pri čemer pa se vedoma in nalašč zamolčuje, da ima današnja cena žita na mednarodnem trgu popolnoma mednarodni, splošno svetovni značaj in da vpliva nanjo v prvi vrsti od nas vedno preganjana blanko terminska kupčija v Budapešti. To se zamolčuje očitno v ta namen, da se v gospodarskih stvareh navadno nevešči in neizkušeni bravci teh listov nebi zavedli, na kako brezvesten način se sleparijo. Razmeroma višja cena, ki se pri živilih lahko danes vsekozi opaža po velikih mestih, je baje zakriviljena od agrarcev, ne da bi kedo kedaj poskusil v strokovnim preiskovanjem vzrokov tega pojava pokazati obžalovanja vrednim bravcem omenjenega časopisja, koliko vzrokov je med roko producenta in konzumenta, ki povzročajo, da postane kak produkt drag. Ne, ravno nasprotno. Da postane položaj za neveščega človeka še bolj zamešan in zamotan in da se naščuva proti agrarcu, se o draginji po velikih mestih govori zelo pretirano, tako da trezen človek navsezadnje res ne ve, kaj se naj bolj obsoja ali obžaluje: demagoštvo te vrste časopisja ali pa lahkovernost njegovih bravcev.

Včasih pa se vendar le zgodi, da navede ta ali oni list, da bi dodal svojemu ščuvanju zoper agrarce nekaj potrebne soli in popra, primere iz praktičnega življenja, ki pa nam dajejo potem skoro vedno priliko, da lahko spoznamo vso brezvestnost, s katero se ta gonja opravlja.

Prekrasen vzgled za to je prinesla „Neue Freie Presse“ 21. dne julija t. l., kjer se opisuje „huda draginja“ in se navaja za potrditev sledeči primer. Evo, kaj ta list piše:

„Da pokažemo vpliv draginje na skupen proračun ene družine, hočemo posneti sledeče podatke, ki kažejo gospodarstvo srednje uradniške družine. Gospodinja zapisuje zelo natanko vsakdanje izdatke in porabo in v te zapiske se nam je ljubeznjivo dovolil vpogled. To je družina zasebnega uradnika s skupnimi letnimi dohodki v znesku 6000 K. Družina obstaja iz obeh starišev, dveh za šolo obveznih otrok in mora skrbeti tudi za postrežnico. Vsakomesečna poraba za najvažnejša živila in vpliv, ki ga je imela zadnji dve leti sem nanjo draginja, se lahko razvidi iz sledečega zanimivega pregleda:

	Poraba na mesec	Cena 1909	Cena 1907	Podraženo za
		Poraba v kronah		
mleko . . .	75 litr.	21.—	20.25	+ —.75
moka . . .	12 kg	6.—	3.36	+ 2.64
surovo maslo 3	„	9.—	9.—	+ —.—
mast . . .	6	10.32	9.60	+ —.72
kruh 20 hleb. (= 40 kg)		12.26	8.60	+ 3.60
pšeno . . .	2 kg	1.—	— .62	+ —.38
zelenjava . .	6	— .54	— .38	+ —.16
krumpir . . .	30	2.85	2.25	+ —.60
		62.97	54.06	+ 8.91

To daje torej pri družini oseb na mesec 8 K 91 v več izdatkov, ali na leto 106 K 92 v. Vprašajmo pa se sedaj: Ali igrata znesek pri dohodku 6000 K res tako veliko ulogo? Tako pogubno? Pač ne! Na podlagi tega pregleda gospodarskega računa pa dobimo vpogled v razmeroma mali pomen, ki ga ima tako razkričana draginja v življenju srednjega uradnika. Imenovani list še pravi, da ima ta družina stanovanje, za katero plačuje na leto 1400 K najemnine. Sedaj pa se vprašajmo, ali je tako drago stanovanje res potrebno, če so razmere za to družino tako neznosne. Ona „milostiva“, ki je pokazala „Preši“ knjigo o svojem gospodarstvu, pa bi morala navesti tudi vse druge izdatke, potem bi lahko videli, kako razmeroma večji zneski se dajejo za klobuke in obleke, za zabave i. t. d. in kako mala je v primeri s tem draginja, ki zadeva njeno kuhinjo. Večji izdatek znaša na mesec tukaj 9 K in je tako neznaten, da bi ne zadoščal niti za to, da bi šla oba stariša enkrat v gledališče, če bi si vzela tudi še tako skromen prostor in bi vse druge potrebe, ki so

spojene s takim obiskom gledališča, izpolnila na kolikor mogoče skromen način.

A neglede na vse to je dokazano dejstvo, da ima kmetijski proizvajavec na draginjo po mestnih trgih za živila le neznaten, komaj uvaževanja vreden vpliv, ima največji dobiček pri tem le posredovavec in mešetarija v vseh njenih oblikah.

Nadalje se moramo ozirati tudi na to, da vpliva komodnost takih družin pri spravljanju in pripravljanju živil, kakor tudi pri komunalnih plačilih na to, da so živila po mestih dražja. Vse to so dejstva, ki jih protiagrarsko časopisje v svojih opisih draginje kratkomalo zamolčuje, kakor to časopisje tudi ne prizna in ne pove dejstva, da so bili kmetijski pridelki pred desetletji mnogo in vsekozi dražji ko so sedaj in da so postale plače delavcev in uradnikov od takrat, ko je že začela padati cena kmetijskim pridelkom, mnogo višje; nadalje da so naši kmetovavci v teku teh desetletij vse konzumente izredili na svoje stroške in jim dajali tako rekoč prosto hrano, dasi so dobili vsi ti konzumenti v tem času boljše plače in bi jim ne bilo treba reflektirati na to. Kakor pa dokazujejo jadikovanja po „Preši“ in drugih listih, se hoče mestno prebivavstvo še danes rediti od kmetovavcev in „milostna“ v imenovanem listu sanja menda tudi o bogato pokriti mizi, ki so jo oskrbovali naši kmetovavci dolgo časa za ceno, ki jih je spravila skoro v propast in ki jim je v resnici tudi mnogo škodovala, kakor kaže statistika eksekucijskih prodaj in nakupov kmetijskih posestev od strani veleposestnikov. Žal nam je sicer, a take sanje moramo pregnati; kajti v agrarnem gibanju v Avstriji so se naši kmetovavci zavedli, da smejo tudi oni zahtevati za primerno delo primerno plačilo. Saj bi bila prava blaznost, če ravno oni nebi delali na to, da bi dosegli ta smoter, ker so si vsi poklici zasigurali v Avstriji, od industrije pa do delavcev, boljšo existenco. Poleg jedil pa ni nobenega drugega blaga za človeške potrebe, katerem bi se ne zvišala cena in če se to pri eni ali drugi vrsti blaga ni zgodilo, pa se je njegova kakovost poslabšala.

Koliko slabše pa stoji ravno kmetijski producent v razmerju z uradnikom, ki ima fiksno plačo, pa kaže najbolje primerjanje življenjskih razmer kmetovavca

z razmerami uradniške družine v „Neue Freie Presse“, ki ima na leto gotovih 6.000 K na razpolago. Za ta namen zado- stuje popolnoma, če opozorimo na to, da je po delu dr. Friedrika Leitersa „Die Verteilung des Einkommens in Öster- reich“, ki temelji na podatkih o osebnem dohodninskem davku iz let 1898. do 1904., od 7,644.329 samostojnih, nastavljenecv in delavcev pri kmetijstvu in logarstvu imelo le 67.008 letni dohodek 1.200 K in črez. Človek lahko potuje dneve in dneve, predno najde kmeta, ki ima letnih dohodkov 6.000 K. Če pa smo med vsemi ostalimi kmeti, ki stoje po svojih dohod- kih daleč zadi, našli res tako srečnega, potem je navadno tako obložen z davki, dokladami in drugimi obveznostmi in s svojim pridelkom tako odvisen od vre- menskih razmer in drugih slučajnosti, da je življenje takega kmeta res prava muka v primeri z življenjem zgore opisane uradniške družine. Kakšne pa so šele razmere pri oni ogromni večini avstrijskih kmetov, ki nimajo niti toliko dohodkov, da bi prihajali v vpoštev pri osebnem dohodninskem davku in ki morajo poleg bremen, ki so v primeri z onimi zgore navedene uradniške družine mnogo večja in občutnejša, skrbeti za družino iz petih in še več glav. Eksekucije prosti eksistenčni minimum 1.200 K pri uradnikih, ki pa ga je zakonodaja že davno spoznala za neza- dostnega in ga zvišala, je pri kmetovavcih neznan. Kmetovavcu, ki ne more plačevati svojih obveznosti, se zarubi prav vse. Tudi se listi, kakršna je „Neue Freie Presse“, ki rabijo danes laž o draginji za to, da vpriz- zarjajo gonjo proti agrarcem, niso še nikdar pobrigali za to, kako bolj občutne so pri producentu z ozirom na opisane razmere izgube, ki jih zadenejo in ki prihajajo od tega, da so njihovi pridelki pod ono ceno, ki so jo plačali za stroške pri pro- dukciji. Vsaj kolikor toliko vestno časo- pisje pa bi se spomnilo tudi tega, da so kmetovavci vir mladosti za mesta in njih prebivavce in da bi mesta postala s travo obraščena pokopališča, če bi kmetje izginili. Glavna naloga vestnega časopisja bi morala biti ohranitev tega kulturnega in socialnega regeneratorskega nauki zgodovine so v tej stvari tako resni, da so si v nji že od nekdanj edini vsi nacionalni ekonomisti.

To pa je našemu merkantilističnemu časopisju deveta briga. Najvažnejša stvar mu je ples okoli zlatega teleta in zato se ne pomišlja prav nič zapeljivati konzume, da se naj udeležijo tega plesa in priklenejo nase vlado. Najneumnejša gesla morajo pomagati, da se vpliva na javno mnenje tako, kakor to potrebuje špekulacijski kapital, če je tudi nevarnost, da se s tem začne prava anarhija na polju narodnega gospodarstva. To bi naj ne temeljilo na temelju načela „Vsakemu svoje“, ne na kolikor mogoče pravični razdelitvi dohodkov na vse stanove, torej tudi na kmetijstvo, ampak na gospo- dinjskem računu mestne gospodinje.

Če premišljamo vse to, potem šele začenjamo umevati potrebo agrarnega gi- banja v Avstriji, ki bo doseglo, da naša narodno gospodarska politika ne bo prišla popolnoma pod vlado teh kapitalističnih moči in da naša država ne bo šla v onem tiru naprej, ki bi ji prinesel konec, poln groze in nesreče. Rusticus.

Mešani nasevi za krmo.

V gospodarstvih, kjer je zelo mnogo živine, večkrat travniki in paše za krmo ne zado- stujejo in zato se mora privzeti del njiv za krmo ali na ta način, da se izmenice seje detelja ali deteljna trava z drugimi sadeži, in da se mešanica, zelena koruza in enake rastline sejejo kot glavna ali pa kot druga setev.

Kjer se ne namerava pridelovati se- menje in kjer kaže sama detelja že po prvi zimi lehe, tam je boljše, da sejemo deteljno mešanico ko pa samo deteljo.

Za težko, nepremočno ilovno zemljo je dobra n. pr. rdeča detelja 34 odstotkov, bastardovka 33 odstotkov, italijanska Ray trava 33 odstotkov; za mrzlo, mastno ilovno zemljo z nepredornim dnom pri- poročamo rdeče detelje 30 odstotkov, ba- stardovke 50 odstotkov, timotejke 20 od- stotkov; za srednjo zemljo se lahko vzame: rdeče detelje 70 odstotkov, pasje trave 20 odstotkov, italijanske Ray trave 10 od- stotkov; za peščeno in ilovnato peščeno zemljo, ki ima tudi apno, se naj za poskus vzame: esparzete 20 odstotkov, peščene lucerne 40 odstotkov, rdeče detelje 20 od- stotkov, uročnika 20 odstotkov ali pa 40 odstotkov peščene lucerne, 30 odstot- kov rdeče detelje, 10 odstotkov francozke Ray trave, 20 odstotkov pasje trave; zelo prstnata zemlja lahko dobi: 60 odstotkov rdeče detelje in 40 odstotkov Timotejke. Opazovanje in izkušnje bodo posamezne odstotne dele raznih trav za vsak slučaj natančneje določile. Mešanice deteljne trave si v isti zemlji in na istem polju lahko slede v krajših presledkih ko čista detelja. Mešani nasevi, posebno mnogo- letni, dajejo sigurne in enakomerne pri- delke tudi v neugodnih vremenskih raz- merah; če se jeden del mešanice ne posreči ravno dobro, pa raste zato drugi tem hitreje. Taki nasevi so naravni, dočim dela čist, enoten nasev naravi vedno ne- kako silo. Vsako deteljišče kaže že po prvi zimi travine primesi, sama trava pa se zameša z deteljo. Narava dela torej sama na mešanje. Da bi se zemlja utrudila, kar opazimo pri čistih nasevih, tega pri me- šanih nasevih ni, dasi vzamejo mešani na- sevi vsled različnih korenin in potreb več hranilnih snovi iz zemlje ko čisti nasevi, ki zemljo enostransko izsesajo in izmučijo.

Po kakovosti je čista deteljna krma zaradi velike množine beljakovine res boljše ko mešanica, ki ima malo dušca v travah, ali pa izrabi živalsko truplo v mešanici vse redilne snovi bolje in se torej ž njo bolj varčno krmi, to bo vsak živino- rejec in spretnejši mlekar odločil takoj v korist mešanice, najsi bo že suha ali sveža. Da podamo samo en primer: otava, ki ima manjšo ceno na trgu, je zaradi večje mnogovrstnosti svojih trav in torej hranilne vrednosti mnogo boljše ko seno, ki ima na trgu večje mnogo boljše vred- nost in ceno.

Dočim škodujejo čistim nasevom ži- valski in rastlinski škodljivci kakor tudi razne trave, so mešani nasevi pred njimi mnogo bolj varni in trpežni.

Pri mešanih nasevih, ki jih hočemo rabiti par let, vzamemo rastline, katerih razni deli se enako ali vsaj približno enako hitro razvijajo, pri eni košnji vza- memo trave, ki cveto istočasno, pri dveh

košnjah trave, pri katerih traja razvoj različno dolgo. Rastline, ki zrastejo pri- bližno enako visoko, so za mešanico boljše, ko rastline z različno višino. V me- šanici z mehкими, plezajočimi grahi in grahovicami moramo posejati tudi rast- lino, ki jim služi za oporo, ker obleži rastlina sicer na tleh, kjer se njeni mečji deli, posebno v mokrem vremenu, hitro izperejo in postanejo bridki. Sicer ni iz- ključeno, da škodujejo nenavadne vre- menske razmere mešanici, a ta škoda bo tem manjša, čim bolj se pri izberi rastlin oziramo na one, ki rasto v tistem kraju divje. Tukaj navajamo par mešanic za eno in dve košnji, ki so se v praksi že dobro obnesle.

I. Poletne mešanice

a) za težko in srednjetežko zemljo:

1. letne grahovice 75 odstotkov, ovsa 25 odstotkov (za eno košnjo).

2. letne grahovice 40 odstotkov, graha 40 odstotkov, konjskega boba 20 odstot- kov (za eno košnjo).

3. letne grahovice 60 odstotkov, ovsa 25 odstotkov, ječmena 15 odstotkov (za eno košnjo).

4. letne grahovice 40 odstotkov, graha 30 odstotkov, konjskega boba 15 odstot- kov, ovsa 15 odstotkov (za eno košnjo).

5. letne grahovice 60 odstotkov, bele gorčice 40 odstotkov (za dve košnji, naj- prej gorčica, potem grahoviča in dora- stek gorčice).

6. letne grahovice 30 odstotkov, kihre 30 odstotkov, bele gorčice 40 odstotkov (za dve košnji).

7. letne grahovice 40 odstotkov, graha 30 odstotkov, konjskega boba 15 odstot- kov, koruze ali serke 15 odstotkov (za eno košnjo).

b) za lahko, posebno malo ap- neno in peščeno zemljo:

1. seradelle 60 odstotkov, ajde 40 od- stotkov (ajda se mora pozneje posejati, za dve košnji).

2. seradelle 30 odstotkov, žolte lupine 40 odstotkov, peluške 10 odstotkov, let- nega žita 20 odstotkov (raste počasi, za eno košnjo).

3. ajde 40 odstotkov, šperglja 40 od- stotkov, prosa 20 odstotkov (če je slana, se morata ajda in proso posejati, za eno košnjo).

4. seradelle 65 odstotkov, fazelije 35 od- stotkov (za dve košnji; prva fazelija).

5. seradelle 65 odstotkov, bele gorčice 35 odstotkov (dve košnji, prva od gorčice, ki se mora cvetoča skrmiti, ker ima seme poleg mastnega olja še tudi ostro dušče olje, ki živini smrdi).

6. seradelle 60 odstotkov, šperglja 40 odstotkov (da dve košnji, pa se rado zapleveli).

II. Zimske mešanice

a) za težke in srednjetežko zemljo:

1. peluške	} 70% {	40%
ali zimske grahovice		30%
zimskega žita	} 30% {	15%
ali zimske pšenice		15%

(kjer mušice poškodujejo zgodnjo rž, se mora pozneje zopet posejati; daje po eno košnjo).

2. peluške ali zimske grahovice 60 od- stotkov (tudi 30 in 30 odstotkov), inkar-

natke 10 odstotkov, zimske pšenice 30 odstotkov (daje eno košnjo).

3. inkarnatke 50 odstotkov, italijanske Ray trave 20 odstotkov, žolte detelje 30 odstotkov (posebno za srednjetežko zemljo, daje polno košnjo).

b) za lahko, posebno peščeno zemljo:

1. peluške 70 odstotkov, janževega žita 30 odstotkov (za eno košnjo).

2. peluške 40 odstotkov, janževega žita 30 odstotkov, ajde 15 odstotkov, gorčice 10 odstotkov, oljnate redkve 5 odstotkov (ajda, gorčica in oljnata redkva s tretjino dodatka dajo jesensko, peluška in žito pa spomladno košnjo).

3. janževega žita 80 odstotkov (ajde s tretjino dodatka daje jesensko, janževo žito pa spomladno košnjo).

4. janževega žita 70 odstotkov, ajde 15 odstotkov, inkarnatke 15 odstotkov (ajda in inkarnatka s tretjino dodatka dajo jesensko, janževo žito in inkarnatka spomladno košnjo).

5. peluške 50 odstotkov, inkarnatke 20 odstotkov, ajde 15 odstotkov, gorčice 10 odstotkov, oljnate redkvice 5 odstotkov (ajda, gorčica in oljnata redkva se pokažejo v jesenski, peluška in inkarnatka v spomladni košnji).

Ker gre pri sejanju mešanice za to, da dobimo kolikor mogoče mnogo zelene krme, ne pa za popolni razvoj rastlin do semena, se mora drugače navadni množini setvine še dodati dodatek, ki naj znaša 25 do 50 odstotkov, da dobimo kolikor je mogoče gsto košnjo. Če pa

naj del mešanice popolnoma dozori, posebno da se vsaj deloma vrnejo izdatki za dragi grah in grahovice, se tisti del nekoliko bolj redko poseje.

Krakofžik.

Stroški za pridelovanje naših najvažnejših kulturnih rastlin in mleko.

Vsak rokodelc lahko danes določi stroške svojega izdelka, kadar je gotov in po tem določi prodajno ceno. Vsak obrtnik in trgovec ve, koliko stane kako blago njega samega in si iz tega lahko izračuna, za katero ceno ga mora prodajati, da sam ne trpi škode in da lahko živi od svojega dela ali posla.

Samo pri kmetovavcih stoji danes ta stvar popolnoma drugače. Večina kmetovavcev nima sploh nobenega pojma, kako drago jim pride delo njihovih rok in še oni, ki lahko na podlagi natančnih zapiskov v teku celega leta določijo, koliko jih kaj stane, ne morejo nikakor vplivati na cene svojih pridelkov. Oni pač morajo prodati, kakor že gre, da dobe nekaj denarja v svoje gospodarstvo, da lahko z njim pokrijejo tekoče izdatke. Oni ne morejo vpraševati, ali je prodajna cena primerna stroškom za pridelovanje ali ne, večkrat morajo prodati celo z izgubo, ker bi bila škoda drugače zaradi tega, ker bi se pridelki skvarili ali pa bi se motil miren razvoj gospodarstva, še večja. Kmetovavec prodaja in se tolaži z upanjem na boljše čase, ki

mu bodo že prinesli nadomestek za njegove izgube. Kakor pa nas uči vsakdanja izkušnja, je upanje na boljše čase prazno, kmetovavec zabrede vedno globlje v dolgove in njegov položaj postaja od dne do dne bolj nevzdržljiv.

Tudi tukaj ne more posameznik, ne more malo število kmetovavcev doseči tega, kar bi lahko dosegli vsi skupaj. Če bi si bil vsak kmetovavec na jasnem o tem, koliko ga stane vsak *kg* žita, sena, repe, krompirja, mleka, bi mnogo bolj jasno videl, kam mora priti, če bo tudi še naprej hodil po tej poti; tedaj bi se bolj odločno in v večji meri udeleževal dela, ki bi mu lahko spremenilo njegov položaj. Ne stal bi več, kakor doslej, na strani bojnih vrst in gledal brez zanimanja ali celo škodoželjno, kako leti na maloštevilne bojavnike od nasprotni strani blato in nesnaga, ker se drznejo zastopati pravično stvar.

Če bi lahko vedno več kmetovavcev določilo s pomočjo natančnega knjigovodstva stroške za izdelovanje svojih poljskih sadežev in hlevskih pridelkov, potem bi bilo tudi mnogo lažje prepričati naše nasprotnike, da nočemo obogateti na stroške drugih prebivavcev države, ampak da se bojujemo samo za to, da dobimo za svoje delo primeren zaslužek, za svoje življenje ali smrt.

Sledeča tabela kaže pregled stroškov za pridelovanje naših najvažnejših kulturnih rastlin in mleka na podlagi natančnih zapiskov v srednje veliki kmetiji okoli 8 *km* od Gradca.

Stroški za pridelovanje

naših kulturnih rastlin in mleka, izračunani povprečno na 1 *ha*, oziroma 1 kravo.

Ime	Temeljna glavnic					Stalen obraten kapital					Tekoč obraten kapital										Skupni stroški	Množina pridelka	Vrednost slame	Stroški za 1 <i>kg</i> zrnja, oziroma mleka				
	Glavnica v poslopih					Orodja			Živina		Stroški																	
	obresti	amortizacija	popravila	zavarovalnina	ostalo	obresti	amortizacija	popravila	zavarovalnina	obresti	amortizacija	zavarovalnina	obresti	setvine	gnojenje	obdelovanje	kultiviranje	žetev	shranjevanje	zavarovalnina					uprava	krma	oskrbovanje	
	v k r o n a h																						K	v	kg	K	v	v
pšenica	105	40	15	10	1-00	15	24	0-30	—	—	—	20-82	33	218	96-20	—	37-20	31-80	7-00	15	—	—	684	32	2.300	150	—	24-10
rž	105	40	15	10	1-00	15	24	0-30	—	—	—	17-18	30	160	96-40	—	37-20	31-80	6-05	15	—	—	619	38	2.200	150	—	21-30
ječmen	105	40	15	10	1-00	15	24	0-30	—	—	—	14-76	24-60	136	82-20	—	28-60	31-80	5-50	15	—	—	563	76	2.400	140	—	18-50
oves	105	40	15	10	1-00	15	24	0-30	—	—	—	13-45	24	114	86-20	—	28-60	31-80	5-50	15	—	—	543	85	2.500	156	—	17-10
koruza	105	40	20	10	1-00	15	24	0-30	—	—	—	26-98	8	300	96-40	44-50	38	26-80	8	15	—	—	798	93	3.500	210	—	17-25
krompir	105	20	10	5	0-50	10	10	0-20	—	—	—	30-28	80	250	112-40	62-40	72	19-20	5	15	—	—	821	98	22.000	—	—	3-75
repa	105	20	10	5	0-50	10	10	0-20	—	—	—	32-04	56	300	98-80	79-20	86-80	26-40	5	15	—	—	874	94	55.000	—	—	1-60
seno	122	16	10	4	0-40	5	5	0-10	—	—	—	6-10	—	83	—	18-60	69-20	8-40	4	12	—	—	293	63	6.000	—	—	6-10
mleko	—	10	5	2-50	0-50	1-25	2	2	0-05	25	80	5	15-69	—	—	—	—	—	10	513	75	—	696	99	2.500	—	—	27-80

Popolnoma nepotrebno je, da bi k tem številkam še kaj spregovorili. Če primerjamo končen rezultat s sedaj navadnimi tržnimi cenami, ne smemo pozabiti, da pride vožnina na trg za vsakih 100 *kg* na okroglo najmanj 1 *K*. Gospodarstvo, v katerem smo dobili te številke, je izborna urejeno in vodi ga priznani vzoren kmetovavec. V večini slučajev bodo stroški za delo večji, pridelki pa manjši. Pri kmetijskih gospodarstvih je neugodno še zlasti to, da je glavnic v poslopih na *ha* mnogo večja, tako da so tudi obresti, amortizacija, zavarovalnina mnogo večje.

Ko bo kmetijsko knjigovodstvo prodrla v širše kroge in postalo bolj razširjeno, bomo lahko prinesli podatke tudi iz drugih krajev in potem se bo vrednost takih podatkov tudi pravilneje cenila ko doslej. J. Peter.

IV. mednarodni kongres za mlekarstvo v Budapešti.

V času od 6. do 11. junija t. l. se je vršil v Budapešti četrti mednarodni kongres za mlekarstvo. Z ozirom na veliko važnost, ki jo ima danes ta panoga kmetijstva, so bile prijave k temu kongresu tudi zelo številne. Od 1407 udeležencev jih je bilo iz Ogrske same 517, iz drugih dežel in inozemstva pa 530. Prišli so zastopniki večine evropskih držav a tudi iz prekmorskih dežel. V otvoritvenem govoru je opozarjal ogrski poljedelski minister dr. pl. Daranyi na veliko konkurenco, ki jo delajo prekmorske države pri kmetijskih izdelkih. Ta konkurenca sili evropske kmetovavce naravnost, da proučijo metode intenzivnega modernega kmetijstva in da zavarujejo svoje stanovske koristi s kolikor mogoče tesnim združevanjem. Po-

sebno pa zahteva živinoreja in v zvezi z njo mlekarstvo pridno proučevanje vseh kulturnih narodov. Tvarina obravnav se je obdelala v treh odsekih. Prvi odsek se je pečal z vprašanji mednarodne postavodaje in odredbenih predpisov, v kolikor zadevajo mlekarstvo. Ta vprašanja so se tikala odredb za trgovino z mlekom in pogojev za dostavljanje mleka na dom; kontrola mleka in mlekarških izdatkov med prevažanjem; kontrola izdelovanja sira in organizacija mlekarškega strokovnega pouka.

V drugem odseku so se obravnavala vprašanja higijene in živinozdravniških ved. Ta vprašanja so obdelovala sledeče točke: higijenične zahteve za pridelovanje in obdelovanje mleka na kraju, kjer se producira, pri prodaji, nadalje kakovost in ravnanje s posodami za mleko; mleko kot povzročitelj živalskih in človeških

bolezni; varnostne odredbe za varstvo javnega zdravja. Relativna vrednost steriliziranega, pasteriziranega in surovega mleka, oziroma suhega mleka kot zdravilo. Važnost nitratov v mleku. Vpliv krme na mleko, posebno na ono, ki služi kot hrana dojenčkom. Pasteriziranje mleka in njegovih postranskih izdelkov, kakor tudi pogoji, pod katerimi se lahko daje posneto mleko producentom nazaj.

V tretjem odseku se je govorilo o vprašanih mlekarstvene industrije. Podala so se poročila o: izdelovanju sira iz pasteriziranega mleka. O uporabi mlekarstvenih postranskih pridelkov, o vplivu različnih gnojil na kakovost krmilnih rastlin s posebnim ozirom na kakovost mleka in mlekarstvenih izdelkov. O vseh teh vprašanih so podali razni, večinoma inozemski poročevalci strokovnjaki pismena poročila in so pri zborovanju o svojem predmetu tudi ustmeno na kratko poročali. Seje pa so bile v primeri z velikim številom prijav le slabo obiskane in večkrat se je obžalovalo, da ni prišlo do večjih debat. To pa je prihajalo od tega, ker je bil oficijalen jezik, za obravnave francoski in so se razni govorniki tudi posluževali tega jezika, a le mal del udeležencev je bil francoščine popolnoma zmožen.

Sočasno se je vršila v Budapešti mednarodna razstava za mlekarstvo in deželna razstava živine. Mlekarstvena razstava je obsezala tri glavne skupine, in sicer: 1. mleko in mlekarstveni izdelki; 2. stroji za mlekarstvo; 3. znanstvena razstava in poskusništvo.

Glaven namen te razstave je bil pred vsem, da bi udeleženci kongresa na eni in širše občinstvo na drugi strani dobilo priliko, seznaniti se z mlekarstvenimi izdelki posameznih dežel in stroji in napravami, ki se za to rabijo. Z razstavo je bila spojena tudi tekma za nagrade, kar je na vsak način primerno za pospeševanje mlekarstva. Tako velike razstave te stroke doslej na Ogrskem še ni bilo. Tako je razstavilo 337 razstavljalcev pokušnje surovega masla, med njimi jih je bilo 88 samo iz Holandske. Ena taka pokušnja je bila tudi iz Sibirijske in vključuje štirinajstdnevni vožnji zelo dobra. Nad sto razstavljalcev je razstavilo sir iz kravjega, kozjega in ovčjega mleka. Mlekarstvena industrija je bila zelo dobro zastopana. Posebno raznovrstna je bila razstava družbe Alfa Separator.

Ogrska je bila na razstavi razmeroma zelo dobro zastopana, da si je njena umna živinoreja še precej mlada. Tam se je prva mlekarstvena zadruga ustanovila leta 1895., leta 1907. pa jih je poslovalo že 651, ki so izdelale 3.471.287 kg surovega masla in imele nad 10 milijonov dohodkov. Pred vsem je vlada pospeševala razvoj mlekarstva. Leta 1904. se je za ta namen porabilo že 2 milijona kron. Ta znesek se ali posodi podjetjem in sicer ali brezobrestno ali pa za male obresti, ali pa se porabi za ustanavljanje mlekarstvenih zadrug. Podpora znaša 30 do 60 odstotkov za stroške prve naprave in znaša 400 do 6000 K. Razun tega dovoljuje država še ugodnosti pri davkih. Mlekarstveni pouk se vrši v štirih posebnih zavodih in sicer v mlekarstveni strokovni šoli in treh šolah za mlekarje. pl. Naredi.

Živinoreja in planšarstvo.

Pod tem naslovom je izšla že meseca julija 1899 v Thaški knjižnici, zaloga Pavel Parej, Berlin, kot rokopis tiskana knjižica, ki jo je napisal dr. Pavel Schuppli, ravnatelj deželne šole za planšarstvo na Grabnerhofu. Nastala je zaradi tega, ker se je hotel dati udeležencem na raznih kratko trajajočih strokovnih tečajih na Grabnerhofu kratek pregled, da bi lažje sledili predavanjem in da bi imeli potem lahko umljivo knjigo v rokah, ki bi bila vedno nadaljevanje in ponavljanje vsega, kar so čuli v tečaju in ki bi jim naj pomagala, da bi si to lažje zapomnili. Knjigi je naslov: „Viehhaltung und Alpwirtschaft einschließlich der zugehörigen Betriebszweige: Futterbau, Milchwirtschaft und Schweinehaltung, ein Leitfaden für Land- und Alpwirte, landwirtschaftliche Schulen und zum Selbststudium, von Dr. Paul Schuppli, Direktor der Landesschule für Alpwirtschaft in Grabnerhof, Steiermark, Verlag der Thaerbibliothek von PaulParey-BerlinSW, Hedemannstraße 10.“ Knjiga ima 204 strani male čveterke in stane 3 K. V nji so zbrane bogate izkušnje, ki jih je pisatelj lahko zbral v teku svojega učenja in delovanja. Ker se je knjizica v prvi izdaji zelo priljubila, jo je pisatelj v drugi izdaji razširil in je dodal k poglavju o živinoreji, mlekarstvu in planšarstvu še dvoje kmetijskih in sicer o pridelovanju krme in reji svinj. Tako obseza delce, ki ima sedaj že 204 strani, v velikem vse potrebno, kar prihaja za alpskega kmetovavca, ki se peča s krmo, pred vsem v vpoštev. A tudi za kmetovavca na ravnini ima knjižica v poglavjih o živinoreji, mlekarstvu, krmilni in svinjereji mnogo podučnega in zanimivega. Kar je v nji povedano o obdelovanju in zboljšanju planš, velja v veliki meri tudi za obdelovanje in zboljšanje pašnikov in travnikov na ravnini, tako da knjiga ne vzbuja samo splošnega, ampak tudi posebno zanimanje. Prepričani smo, da se bo sprejela povsodi, posebno pa v kmetijskih krogih, zelo ugodno. Prosta vsakega učenjekarstva in dolgoletnosti, temelječa pred vsem na praktičnih izkušnjah, se peča v vseh poglavjih temeljito z bistvom vsake kmetijske panoge in obseza v kratki, a lahkoumljivi obliki le najpotrebnejše. V zavesti, da je čas denar, je opustil pisatelj vse dolgoletne in postranske stvari in samo tako je bilo omogočeno, da se nahaja na tako malem prostoru zbrana taka množina kmetijskega znanja, ki se drugače zelo zamudno črpa iz večjih in večjih del z veliko zamudo in izgubo časa. V tem tiči velika prednost knjige, posebno za kmeta, ki se rad ustraši študiranja prevelike knjige. V vseh poglavjih nahajamo porabo na podlagi poučevanja narave spoznanih temeljnih načel, ki se jih moderni kmetovavci danes splošno drže. Tvarina je po svojem obsegu razdeljena na sledeči način: reja in oskrbovanje živine 78 strani, mlekarstvo 36 strani, planšarstvo 43 strani, pridelovanje krme 23 in svinjereja 10 strani.

Oddelek o živinoreji obsega vse važno in potrebno o prehranitvi, krmiljenju in oskrbovanju goveda po posebnih

kategorijah z večimi primerjajočimi tablicami, najvažnejše reči o hlevskih stavbah in gnojiščih, o pisanju plemenskih knjig in presojanju goveda; v dodatku se govori o bistvu, namenu in koristi živinorejskih zadrug. Tukaj se je pisatelj oziral na najvažnejše stvari, na katere treba pri živinoreji paziti in jih je na kratko in lahko umljivo opisal.

Poglavje o mlekarstvu govori o izdelovanju, postanku, sestavi in lastnostih mleka, o raznih razmerah, ki vplivajo na postanek mleka, o shranjevanju in posnemanju, centrifugiranju, izdelovanju surovega masla, sira, o bistvu in namenu in koristi mlekarstvenih zadrug. Umevanje vsega lajšajo mnoge in zelo lepe, različne in umljive slike.

Natanko se govori o planšarstvu. Tam se govori o: napravi in oskrbovanju planš, o pašah za posamezne kategorije goveda, planšarskih stavbah, dovajanju vode, gnojenju planš, gozdu in njegovem pomenu za planšo s pregledom o namenu in koristi planšarskih zadrug.

V poglavju o pridelovanju krme nahajamo vkljub njegovi kratkosti vendar zbrano vse, kar je za umevanje neizogibno potrebno. Posebno važne so pregledne tablice o raznih tratinah mešanica za razne vrste zemlje, opozarjanje na važnost zboljšav dosedanjih trat, gospodarstev s praho in uvedbo izmeničnih travnikov, opis naprave in oskrbovanja travnikov, kako se naj travino seme naroča in kupuje.

Reja in oskrbovanje svinj obseza nakratko vse, kar je potrebno, da se ta panoga gospodarstva lahko uspešno goji in veselo je, da se tukaj, kakor tudi pri govedoreji, opozarja pred vsem na naravno hrano in rejo. Statistični podatki o napredovanju svinjereje v raznih deželah bi naj pripomogli k temu, da bi povzročili zvišanje naše živinoreje in navdušili kmetovavce po goratih krajih s pretežno travinim gospodarstvom za svinjerejo.

Skoro vsi oddelki imajo zelo dobre slike (vseh je petdeset), ki zelo spretno podpirajo pismena izvajanja veččega pisatelja.

Ta knjižica je po našem za Thaško knjižnico kaj primerna. Želimo samo, da bi se zelo hitro razpečala, tako da bi bila kmalu potrebna tretja izdaja.

Glavni tajnik Juvan.

Pridelujte krmo.

Vsled zelo suhe spomladi se je na Štajerskem z malimi izjemami po nekaterih krajih nakosilo le zelo malo sena; v vsej deželi bo pač le malo krajev, kjer bi bila košnja zelo povoljna. Dasi je prišel sedaj željno pričakovani dež, vendar ne moremo upati na zelo mnogo otave, ker je koreninje trave izsušeno in ker je, najsi bo tudi dovolj deža, potrebno precej časa, da si bo zopet opomoglo. Ker tudi nimamo nikjer več stare krme v zalogi, bo pomanjkanje krme to zimo in prihodnjo spomlad še večje, ko je že bilo doslej. Zato se morajo porabiti vsa sredstva, da se lahko to pomanjkanje kolikor je mogoče prepreči. Požete njive se morajo, kolikor se le da, porabiti za pridelovanje krme in

sicer čim preje tem bolje. V tem času prihajajo kot krmilne rastline posebno v vpoštev:

1. Mešanica iz ovsa in graholjke, eventuelno tudi graha za krmo. Če so polja še dobro pognojena, se te rastline lahko posejejo brez posebnega gnojenja, sicer pa se do polovice pognoji s hlevskim gnojem ali pa se da na hektar kakih 150 do 200 kg superfosfata. Ta gnoj se naj spravi le plitvo v zemljo, da ga lahko rastlinske koreninice kmalu dosežejo. Naj se ne poseje malo semena, ker mora zrasti gosta mešanica, ki daje mnogo krme. Na hektar (= 1 in $\frac{3}{4}$ johe) se poseje 80 kg ovsa, 100 kg graholjke ali 80 kg ovsa, 60 kg graholjke in 40 kg graha. Če se seje s sejalnim strojem, se lahko vzame približno četrtno semenja manj. Pri širokem sejanju se na lahki zemlji seme plitvo podorje, na težki zemlji pa se seje na brazdo in potem dobro prebrana. Pri širokem sejanju na dobro prebrani zemlji pride seme preplitvo ali pa sploh ne v zemljo in se v suhem vremenu slabo ali pa sploh ne zacimi. Če je zemlja suha, se priporoča zavaljanje semen. Če se zaradi suhe spomladi mlada detelja ni posrečila, se lahko s to mešanico poseje tudi detelja, ki si do pozne jeseni toliko opomore, da lahko prebije zimo, samo mešanica se mora v tem slučaju zgodaj košiti, ker se sicer pod njo mlada detelja zaduši.

Mešanica daje izborno zeleno krmo; kar se je ne porabi, se lahko posuši. Seveda se mešanica v jeseni zelo slabo suši; na vsak način se mora suha in zelo na tanko pospraviti, da ima zrak dostop do nje, ker začne sicer plesneti.

2. Zelena koruza. Da dobro uspeva, potrebuje dobro gnojeno zemljo in zato se seje ali v hlevski gnoj ali pa dobi, ko pribucka iz zemlje, v presledku 14 dnij po 75 kg, to je skupno 150 kg čilskega solitra na hektar, ki se poseje nanjo. Koruza se pri širokem sejanju tudi plitvo podorje ali pa poseje na brazde. Za hektar se naj ne porabi pod 200 kg semena. Če se, ko pride iz zemlje, na lahko prebrana, ji to zelo godi. Kakor hitro je dosegla 60 cm, se lahko začne polagati. Treba pa ji je dodajati suho krmo, ker lahko povzroči sama zelena koruza, posebno če je še mlada, pri živini drisko. Zelena koruza daje mnogo krme in se lahko rabi do slane.

3. Strniščna repa. Ta se splošno prideluje in daje sicer malo redilno krmo, ker ima zelo mnogo vode, a letos zasluhuje posebno pozornost, ker daje brez posebnega truda in dela mnogo sočnega dodatka k krmi, tako da jemlje govedo slamo, katere letos ne primanjkuje ravno in ki se bo morala krmiti v večji meri ko druge čase, z zeleno repo mnogo rajše. Tudi je bela repa, dodana kakemu močnemu krmilu, zelo dobra piča za svinje. Da se je pridelala več, se priporoča izdatno gnojenje s hlevskim gnojem in plitvo podarjanje, sejanje na redko, potem pa prebrananje in zračenje, prepipavanje. Kjer je za to dovolj delavnih moči, se lahko taka repa tudi z motiko okoplje. A. Rauch.

Poročila o stanju hmelja.

X. poročilo južnoštajerskega hmeljarskega društva v Žalcu dne 11. avgusta o rasti hmelja v Savinjski dolini. Kakor se da po današnjem stanju popolnoma zdrave hmeljske rastline presoditi, lahko pričakujemo prav lepo in izborno blago, katerega bode morda za tretjino toliko, kakor v normalnih letih. Število tujih kupcev se vedno množi; za rani hmelj plačujejo po 3 K za vsak kilogram. Obče obiranje goldinga se bode pričelo prve dni prihodnjega tedna.

XI. poročilo južnoštajerskega hmeljarskega društva v Žalcu dne 24. avgusta o rasti in kupčiji hmelja v Savinjski dolini. Obiranje goldinga se vrši vsestransko in bode v 8 dneh končano. Pozni hmelj zori. Dosedaj posušeni je glede barve in kakovosti prav dober. Poželjenje po njem je prav veliko; zlasti nekateri bavarski kupci so si osvojili večje partije po 120 do 155 K (danes) za 50 kg.

Društveno vodstvo.

Zborovanja podružnic.

Št. Ilj v Slov. gor. (Predavanje). Podružnica c. kr. kmetijske družbe v Št. Ilju v Slov. gor. bo priredila v nedeljo, 5. septembra t. l. ob $\frac{1}{2}$ 3. uri pop. v gostilni gospoda A. Bračko v Sv. Juriju ob Pesnici potovalno zborovanje, pri katerem bo predaval gospod strokovni učitelj Erhart iz Maribora o najvažnejših vprašanjih pri pridelovanju krme in živinoreji. Ker je stvar važna, so p. n. člani podružnice in kmetovavci uljudno vabljeni, da se zborovanja udeleže v kolikor je mogoče velikem številu.

Sv. Jurij ob Ščavnici. Podružnica Sv. Jurij ob Ščavnici za gornjeradgonski okraj bo imela dne 12. septembra 1909 pri Negovi po rani službi božji občni zbor in predavanje. Dnevni red: 1. kmetijska organizacija, govori predsednik; 2. čitanje zapisnika od izrednega zbora pri Kapeli po tajniku; 3. predavanje; 4. ustanovitev pododbora; 5. želje udov, naročila, slučajnosti. Popoldne z istim dnevnim redom ob treh v Gornji Radgoni v gostilni Kartašovi. Odbor.

Iz podružnic.

= **Sv. Jurij ob Ščavnici.** Izvenredni občni zbor kmetijske podružnice Sv. Jurij ob Ščavnici, ki se je vršil dne 8. avgusta 1909 v šoli pri Kapeli z začetkom ob treh popoldne. Dnevni red: a) pozdrav predsednika; b) čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora z dne 4. julija 1909; c) sklepanje o predlogih z ozirom na sklep glavnega centralnega odbora v Gradcu z dne 13. julija radi pomajnkjanja krme; d) želje udov in njih naročila; e) ustanovitev pododbora za kapelsko faro; f) slučajnosti. -- a) Predsednik pozdravlja vse kmete zborovavce, da so se v tako velikem številu sešli ter s tem pokazali, da se zanimajo za potrebe kmetijstva; nadalje pozdravlja dobrohotnost glavnega osrednjega odbora, da se je potegnil za gospodarski obstoj kmetijstva pri vladi. -- b) Zapisnik zadnjega občnega zbora je tajnik prečital

in proti njemu ni bilo nobenega pomisleka. Le pri razpravi glede uvoza tuje živine in mesa se je sklenilo, da se naj še od tega izrednega občnega zbora pošlje peticija na osrednji odbor c. kr. kmet. družbe, da se naj zabrani uvoz tuje živine in mesa v našo državo. Tajnik je potem v kratkih potezah označil potrebo kmetijske organizacije in povdarjal, da največja pridnost samo na sebi ne pomaga mnogo, ako se ne potrudimo na podlagi lastne volje doseči primerne cene in dobre postavodaje, katere cene našim pridelkom v največjih slučajih odločujejo. -- c) Pri razpravljanju o točki c) povdarja gosp. predsednik kot uvod glede zahtevanih 2 milijonov kron, da je ta vsota za celo Štajersko izdatno premajhna, ako hoče država, da kmetovavci gospodarski popolnoma ne zagazijo. Povdarja, da so kmetovavci upravičeni zahtevati izdatno pomoč od države in da nam je država tudi odreči ne sme. Omenja, da so sladkorni fabrikanti svoječasnno zahtevali samo za transport sladkorja na Angleško 15 milj. kron, tako, da Anglež lahko enkrat ceneje kupi avstrijski sladkor ko mi ter se mu izplača ga kupiti, če bode svinje krmil žnjim. Pregled točk sklepa glavnega osrednjega odbora v Gradcu radi podpore pri krmi: 1. prepoved krme iz države; zborovavci zahtevajo prepoved izvoza krme. 2. Večina zborovavcev se odloči za krmo. Brezobrestno posojilo se opusti. 3. Ustanovitev pomožnih odborov; isto naj ostane pri starem kakor je ustanovljeno. 4. Ustanovitev pomožnih odborov v poljedelskem ministrstvu. Se prepusti glavnej družbi v ukrep. 5. Očni zbor zahteva znižano vožnino za krmo po železnicah in da se seno kar najbližje kupi. 7. V točki 7. se sklene zahtevati, da bi se vzelo 20 % od dovoljene vsote za semenje, deteljno, travino, oves, 30 % za seno malim, 50 % za seno večjim posestnikom (glej točka 15). 8. Ostane. 9. Odpis davka brezkomisijoneln; se odločno zahteva od travnikov in pašnikov. 10. Zbor se odloči za sol v porabo krmljenja. 11. Se sklene, da odpade prisilno klanje živine v smislu pogodbe s trgi in mesti za prodajo mesa, pač pa, da se sme prisilno klanje doma izvršiti in meso prodajati. 12. Izredni občni zbor zahteva predruagačeno delitev krme, tako isto c. k. okr. glavvarstvo na državne stroške. 13. Ostane neizpremenjena. 14. Delitev glede množine sena na posameznika se sklene, da se manje ko ena bala ne sme oddati. 15. Glej točka 7. 16. Uvrstitev nakupa krompirja, repe, se od podružnice priporoča. 17. Zahteva, da se v deželi pridelani otrobi ne smejo iz dežele pošiljati. -- d) Želje udov in njih naročila: Se prepusti novoizvoljenemu pododboru; e) ki se izvoli tukaj za faro kapelsko in sicer: Pertl Kvirin, za predsednika, Žitek Alojzij, Jurjevič Ferdinand, Vamberger Martin, za odbornike. Ta pododbor ima nalogo, pri obširnosti podružnice pomagati nabirati ude in udom njih želje in naročila poslati glavnemu odboru; f) slučajnosti. Na predlog tajnika se sklene, zahtevati, da se postavnim potom ukrene zatiranje gosonic. Prihodnji izredni občni zbor bo pri Negovi. Sklep ob pol šesti uri. Breznik, predsednik.

Št. Ilj v Slov. gor. 22. avgusta 1909. Kakor je znano, so naredili letos ogrci tu in tam po travnikih zelo mnogo škode. Večje je trata popolnoma uničena, tako da se bodo morali travniki na novo posejati. Kmetijska podružnica v Št. Ilju bo torej oskrbovala skupno naročevanje travinega semena za kolikor mogoče znižano ceno in prosi zato svoje ude in druge kmetovavce, naj naznanijo najpозnejše do 5. septembra t. l. približno velikost poškodovanih travnikov in onih, ki se bodo na novo posejali, ter zajedno lego in kakovost zemlje ali našim zaupnikom ali pa pismeno naravnost vodstvu podružnice.

Gospodarske drobtine.

(Nabrane iz raznih gospodarskih in kmetijskih listov.)

Želod dobra hrana za perutnino. Želod se mora na žerjavici spraziti, potem semleti ali pastolci v prah. Ta se potem po potrebi primeša drugi hrani n. pr. kuhanemu in zmečkanemu krompirju, in daje kokošim. Po takšnji hrani se kokoši baje dobro počutijo in izvrstno nesejo. Za 15 kokoši zadostuje tega prahu kot privedka 4 do 5 žlic na dan.

Poraba tobaka v Avstriji. Lanskih prvih devet mesecev se je v Avstriji prodalo 25.037 kg tobaka za njuhanje, 508.952 kg tobaka za kajenje, 417.261.464 smodk in 1.446.065.356 cigaret. Izmed tuzemskih specialitetnih vrst se je prodalo 60 kg tobaka za njuhanje in 191.130 kg tobaka za kajenje, specialitetnih smodk 1.372.801, cigaret pa 71.599.390. Za navadne inozemske vrste tobaka se je skupilo 86.783.452 K 11 v, za inozemske specialitete 2.262.241 K 16 v, za tujezemske pa 1.588.380 K 63 v. V primeri z isto dobo prejšnjega leta se je porabilo letos tobaka za 5.911.065 K 12 v več.

Kadar se krava oteli, jo mnogi takoj omolzejo, ker prvo mleko pre teletu škodi. Prvo mleko je res drugačno kakor poznejše, saj je rumeno in nekoliko bridko. Da bi teletu škodovalo, pa ni res, marveč nasprotno najboljša prva hrana mu je. Zadnji čas nošenja se namreč teletu čreva zapšejo z blatom in priroda je lepo poskrbela, da to blato gre na najlaglji način od njega, in sicer s tem, da se tele nasesa prvega mleka, kdor pa to mleko teletu odtegne, mu mora dati kako dristilo, ki pa nežnim črevom vsikdar škodi.

Kobile nosijo 48 1/2 tedna ali 340 dni (krajše 330, najdalje 419 dni), oslice navadno nekoliko dalje nego kobile, krave 40 1/2 tedna ali 285 dni (230—321 dni), ovce in koze blizu 22 tednov ali 154 dni (146—158), prasice dobrih 17 tednov ali 120 dni (109—133), psice 9 tednov ali 63—65 dni, mačke 8 tednov ali 56 do 60 dni, gosi valijo 28—33 dni, race 28 do 32 dni, kokoši 19—24, navadno 21 dni in golobice 17—19 dni.

Miši se preženo iz stanovanja, shramb in drugih prostorov, ako se v vse mišje luknje položi v karbolni kislini namočene cunjice in se po vrhu luknje zamaši še s papirjem ali drugo tako stvarjo. To naj se nekaj dni ponavlja, potem naj se pa luknje zamašijo s cementom ali gipsom. Zoprni duh po karbolni kislini bo miši za dolgo časa pregnal.

Uradno.

D. O. št. 33.663

II. 5.041

Razglas.

Na štajerski deželni poljedelski šoli s slovenskim učnim jezikom pri Sv. Juriju ob juž. žel. se začne **15. oktobra 1909** prvo šolsko leto.

Ta zavod naj daje sinom spodnještajerskih kmetovalcev priložnost, da se na podlagi ljedkošolske izobrazbe izučijo za dobre, praktične kmetovavce. Pouk obsega: živinorejo, mlekarstvo, travništvo, poljedelstvo, sadjerejo in gozdarstvo.

Poučni tečaj traja deset mesecev.

Za vsprejem treba podati sledeča dokazila:

1. o doseženem 16. letu (krstni list);
2. o domovinski pristojnosti (domovnico);
3. o popolnem zdravju in telesni razvitosti, potrebni za kmetijska dela (zdravniško spričevalo);
4. o izobrazbi (šolsko spričevalo);
5. o dobrem imenu (nравstveno spričevalo).

Da lahko ta zavod obiskujejo tudi otroci manj premožnih kmetov, je na zavodu deset deželnih prostih mest. Sinovi štajerskih kmetovalcev, ki prosijo za kako prosto mesto, morajo poslati svoje prošnje z dodanim popisom premoženjskih razmer prošnjika, ki jih opiše občinski urad, najpозnejše **do 15. septembra** t. l. deželnemu odboru v Gradec.

Tako prosto mesto obseza brezplačen pouk, prosto stanovanje in običajno hrano; za knjige in učila morajo stariši skrbeti.

Plačujoči gojenci morajo plačati za pouk, hrano in stanovanje 280 K in sicer naprej v polletnih obrokih pa 140 K vodstvu zavoda pri Št. Jurju ob juž. žel. Prijave plačujočih gojencev sprejema deželni odbor v Gradcu do konca septembra.

V Gradcu, avgusta 1909.

Od štajerskega deželnega odbora.

Edmund graf Attems.

Tržna poročila.

Cena deželnih pridelkov iz Štajerskega, Avstrije in Ogrske.

Mesto	Kil	Pšenica		Rž	Jedmen	Oves	Koruza	Proso
		K v	K v					
Celje ...	50	1250	1150	1050	8—	925	11—	
Ormož ...	50	1350	950	9—	9—	950	10—	
Gradec ...	50	1625	1088	950	10—	938	11 60	
Ljubno ...	50	16—	11—	975	975	950	—	
Maribor ...	50	13—	8—	850	850	875	9 50	
Ptuj ...	50	14—	10—	10—	10—	10—	—	
Inomost ...	50	—	—	—	—	—	—	
Celovec ...	50	27—	20—	1770	1990	—	—	
Ljubljana ...	50	—	—	—	—	—	—	
Pešt ...	50	—	—	—	—	—	—	
Solnograd ...	50	1550	980	1025	1085	10—	—	
Dunaj ...	50	1470	1010	873	918	933	—	
Linc ...	50	—	—	—	—	—	7 83	

Mesto	Kil	Ajda		Bob	Seno sladko	Seno kislo	Ržena slama	Ježna slama
		K v	K v					
Celje ...	50	1050	11—	450	350	350	250	
Ormož ...	50	10—	9—	6—	550	4—	350	
Gradec ...	50	1150	—	—	—	—	—	
Ljubno ...	50	—	14—	12—	10—	4—	3—	
Maribor ...	50	850	12—	550	—	3—	3—	
Ptuj ...	50	10—	—	750	6—	450	340	

Graško tržno poročilo.

Sejm skrmno in slamo od 16. avgusta do 22. avgusta 1909. Pripeljalo se je 58 vozov s 531 meterskimi stoti sena in 50 vozov s 401 meterskimi stoti slame; in je bilo slabše obiskano ko pretečeni teden. Cene so bile naslednje: Seno, kislo od K 9.50 do K 13.50, sladko od K 9.30 do K 13.—; ržena slama od K 6.— do K 7.80; pšenična slama od K 6.— do K 7.70, ječmena slama od K —.— do K —.—; ovsena slama od K —.— do K —.—; ježna slama od K —.— do K —.—.

Sejm zrogato živino dne 26. avgusta 1909. Prignalo se je 530 volov, 270 bikov, 590 krav 140 živih telet, pripeljalo se je — mrtvih telet, — svinj, — drobnic in — konj.

Izvoz na Nižje Avstrijsko: 30 volov, — bikov, 22 krav, — telet; na Gornje Štajersko: 128 volov, 60 bikov, 80 krav, — telet; Predarlberško: 21 volov, 26 bikov, 40 krav, 24 telet; v Nemčijo: 8 volov, — bikov, — krav, — telet; Moravsko: — volov, — bikov, — krav, — telet; Solnograd: — volov, — bikov, — krav, — telet; na Ogrsko: — volov, — bikov, — krav, — telet; v Trst: — vola, — bikov, 81 krav, — telet; v Švico: 80 volov, 30 bikov, — krav, — telet.

Cena je bila za 100 kilogramov žive teže: klavni voli, tolsti od K 78.— do K 86.— (izjemoma K 96.—), poltolsti od K 66.— do K 74.—, suhi od K 60.— do K 64.—; voli za pitanje od K 60.— do K 66.—; klavne krave, tolste od K 58.— do K 64.—, poltolste od K 42.— do K 52.—, suhe od K 26.— do K 36.—; biki od K 52.— do K 70.—; dojne krave do 4. teleta od K 58.—, do K 64.—, čez 4. tele od K 44.— do K 52.—; breje od K 48.— do K 54.—; mlada živina od K 60.— do K 74.—. Za 1 kilogram mrtve teže: telet do K —.— do —.—; svinje od K —.— do K —.—; pitanske svinje od K —.— do K —.—.

Sejm klavne živine dne 27. avgusta 1909. Zaklana živina: 765 telet, 1604 svinj, 3 komadov drobnice.

Cena klavne živine za 1 kilogram: teleta od K 1.14 do K 1.24; teleta Ia (izjemna cena) od K 1.26 do K 1.36; nemške mesne svinje od K 1.46 do K 1.52; nemške pitanske svinje od K 1.40 do K 1.44; ogrske pitanske svinje Ia od K 1.44 do K 1.46; ogrske pitanske svinje IIa od K 1.38 do K 1.42; mesne svinje od K 1.36 do do 1.46, bosnjaške pitanske svinje, debele, od K —.— do K —.—; bosnjaške pitanske svinje, suhe od K 1.34 do K 1.40; ovce od K —.80 do K —.84; kozlički in jagnjeta od K —.— do K —.—. Cene telet so poskočila.

Franckova :špecialiteta rži:

Perl-rž

kot najbolja žitna kava, močan vonj, kavi podobni okus, snažno izdelovanje in slastni zavoji.

Najsigurneje jamstvo za skrbno pripravljavanje

nudijo: **Henr. Francka sinovi.**

Mali dodatek pravega :Franckovega:

pridatka k kavi

daje **Perlrženej-kavi**

polnejši okus, lepo zlatorujavo barvo!

Pristna

samo s to

varstv. znamko:

Varstv. znamka.

in imenom

:Franck:

ZADRUGA.

Poročila zveze gospodarskih zadrug na Štajerskem, r. z. z o. p.
Gradec, Franzensplatz št. 2.

I.

Poročila glede blagovnega prometa Zveze.

1.

Dobave žita c. in kr. vojaški upravi.

Z ozirom na našo okrožnico z dne 12. junija t. l. št. 19.994 pozivljamo kar najljudneje naše člane, naj nam blagovolijo poslati prijave za dobavo žita vojaški upravi in sicer:

a) za oves in rž do najpozneje 20. avgusta t. l.,

b) za pšenico do najpozneje 15. septembra t. l.

V ponudbah se mora natančno navesti:

a) vrsta žita, ki se misli dobavljati,

b) množina v kg,

c) cena za 100 kg od železniške postaje,

d) rok dobave.

Vsak ponudnik je obvezan dobaviti ponujeno količino na vsak način v stavljemem roku, sicer ima zveza, če ponudnik ne pošlje ničesar ali samo en del, pravico, da si poskrbi ostalo na račun in nevarnost ponudnika in da ga dela odgovornega za vso škodo, ki ji je nastala vsled tega, da ponudnik ni izpolnil svoje pogodbe.

Kupna pogodba se sklene na podlagi določil, ki veljajo za poslovni promet na graški borzi za sadeže in moko in na podlagi določb c. in kr. vojne uprave.

Vreče posodi zveza, če se ji plača navadna odškodnina za posojanje.

Plača se najpozneje v teku štirih tednov, potem ko se je blago prevzelo, v postaji določitve.

Zvezi se mora poslati za vsako vrsto ponujanega žita vzorec, težak najmanj 1 kg na ogled.

Kakovost dobavljenega žita mora biti enaka ponujenemu vzorcu. Diference, ki nastanejo, če se vzorec in pošiljka ne strinjata, gredo na škodo dobavnika.

C. in kr. vojna uprava je letos zelo ljubeznjivo zopet razširila ugodnosti za dobave producentov, tako da sedaj lahko kmetje svoje žito prodajo za zelo dobre cene vojni upravi.

Ker so se naši člani v kljub večkratnim pozivom le v malem številu udeleževali dobav in je torej vojaška uprava morala nakupiti večino še vedno pri trgovcih, opozarjamo naše člane, ki bi lahko oddajali žito, naj nam do omenjenega roka naznanijo, katero žito in koliko bi ga eventualno dobavljali.

Brez primerne udeležbe naših članov pri vojaških dobavah se za vse kmetovavce tako važno vprašanje direktne dobave kmetijskih pridelkov vojni in deželno-brambini upravi ne more ugodno rešiti in vsa prizadevanja vojne uprave in zveze so le bob v steno.

Da se dobave vrše enotno in praktično, je tudi nujno potrebno, da se delo ne cepi in da prevzame zveza skupne prodaje.

Zato prosimo vse načelnike zadrug in društev nujno, naj posvetijo temu vprašanju vso pozornost, naj pouče člane in poskrbe potrebno, da se bodo kmetovavci udeležili vojaških dobav.

V Gradcu, 10. julija 1909.

Zvezin ravnatelj: Fr. Barta l. r.

2.

Cene za premog.

Ponujamo prosto brez obveznosti za spremenjeno ceno, količino in rok dobave v vagonih po 10.000 kg.

I. Piberštanski:

veliki K 135.—

srednji " 130.—

debeli zdrobljen " 125.—

droben " " 75.—

od postaje Köflach.

II. Ivniški svetli:

veliki ali kockasti K 230.—

droben, opran " 190.—

debel " " 180.—

od postaje Lipnica.

III. Za vse postaje južne železnice na jug do vključno Lebring, do severa do vključno Mosta ob Muri, prog Gradec—Weiz in Gradec—Friedberg:

Lankoviški rjavi K 132.—

Rozentalski " " 125.—

Oberdorfer " " 115.—

Zangtaler " " 105.—

Travniški svetli veliki " 180.—

" " srednji " 172.—

Zveza ne more prevzeti nobenega jamstva za rok pošiljatve in zato se sprejemajo naročila na premog brez kakršnekoli obveznosti.

V Gradcu, 10. julija 1909.

Zveza gospodarskih zadrug na Štajerskem.

3.

Blagovni promet.

Zveza oddaja svojim članom od skladišč v Gradcu, Mariboru ob Dravi, Celju in Ptuj, dokler je kaj zaloge:

Ia. bakreno galico

v vrečah po 100 kg brutto za netto K 56.— za 100 kg.

Ia. zmleto žveplo

v vrečah po 50 kg, brutto za netto od skladišča

v Gradcu K 19.— za 100 kg

v Mariboru " 18.76 za 100 kg

v Celju " 18.50 za 100 kg

Moko iz sezamovih prg v vrečah po 50 kg od skladišča v Gradcu, brutto za netto K 18.10 za 100 kg.

Žveplenokisli amonijak v vrečah po 100 kg od skladišča v Gradcu, brutto za netto K 32.— za 100 kg.

Čilski soliter

v vrečah po 50 kg od skladišča v Hrasniku K 32.— za 100 kg

z vrečo, brutto za netto.

Rafijo.

od skladišča v Gradcu 65 v za kg brez zavoja, ki se posebe zaračuna.

Semenje.

Poštine prosto na vsako postajo z vrečo po 100 kg brutto, dokler je kaj zaloge:

letno rž K 33.40

letni grah " 37.40

letno grahovico " 38.—

oves " 26.50

ajdo, črno " 26.—

Naročila za pravo zimsko grahovico, rdečo deteljo, seme za belo štajersko ploskoširoko repo, zimski ječmen se nam naj pošljejo kakor hitro je mogoče, da vemo naročiti primerne množine.

4.

Deželna vzorna klet v Eggenbergu pri Gradcu zveze kmetijskih zadrug na Štajerskem.

pošilja zajamčeno pristna štajerska

bela in rdeča vina

raznih vrst in letnikov v posodah od 56 l naprej in v steklenicah po $\frac{7}{10}$ ali $\frac{3}{8}$ l, kakor tudi

sadjevec

domačega pridelka zvezine vzorne kleti za sadjevec v posodah od 56 l naprej.

Osebna naročila se lahko izvrše naravnost pri upravi deželne vzorne kleti v Eggenbergu pri Gradcu, Eckertstrasse št. 335 (telefonska številka 1156) razun nedelj in praznikov vsak dan od 8. do 11. in od 1. do 6. ure.

Pismena naročila se naj pošljejo zvezi kmetijskih zadrug na Štajerskem, Gradec, Franzensplatz št. 2.

5.

Za jesensko setev

ponujamo, dokler bo kaj zaloge, po 100 kg brutto za netto z vrečo, voznine prosto na vsako postajo, od Gradca, se pošlje v zadnjem tednu avgusta:

Ia gališko zimsko graholjko K 47.30.

Petkuško rž, zadnji pridelek 31 metrskih stotov na ha ($1\frac{3}{4}$ johe) trierirano in centrifugirano, pridelano od kmetijske šole v Grottenhofu K 29.—

Moravsko rž, trierirano in centrifugirano, zadnji pridelek 28 metrskih stotov na ha, iz istega zavoda, K 29.—

Ogrsko pšenico, trierirano in centrifugirano, iz istega zavoda (Grottenhof) K 31.—

Eckendorfski zimski ječmen iz moravske semenske pridelovalnice, K 28.—

Navadno štajersko zimsko rž, za mešanico, težka kakovost, K 24.—

Ječmen za krmo, prima kakovost, K 22.—

Oves za krmo, prima kakovost, K 18.50.

Na željo pošljemo tudi vzorce. Tudi smo drage volje pripravljeni, staviti posebne ponudbe za polovične in cele vagonne. Naročila se nam naj pošljejo kakor hitro se da.

II.

Izkaz o kontokorentnem poslovanju zveze gospodarskih zadrug na Štajerskem meseca junija 1909. (Promet z denarjem in blagom).

A. Posojilnice.

posojilnice	Konto vlog				Konto kreditov			
	Povračila vlog		Vloge		Krediti		Povračila kreditov	
	K	v	K	v	K	v	K	v
Stanje dne 30. junija 1909	—	—	9,264.000	81	2,333.106	26	—	—
Promet julija 1909 . . .	387.417	02	440.264	37	128.564	65	114.240	56
Skupaj . . .	387.417	02	9,704.265	18	2,461.670	91	114.240	56
Proč vračila	—	—	387.417	02	114.240	56	—	—
Stanje dne 31. julija 1909	—	—	9,316.848	16	2,347.430	35	—	—

B. Druge kmetijske zadruge in društva.

Kmetijske zadruge	Konto vlog				Konto kreditov			
	Povračila vlog		Vloge		Krediti		Povračila kreditov	
	K	v	K	v	K	v	K	v
Stanje dne 30. junija 1909	—	—	1.338	80	945.458	92	—	—
Promet julija 1909 . . .	—	—	50	—	—	83	3.067	76
Skupaj . . .	—	—	1.388	80	945.459	75	3.067	76
Proč vračila	—	—	—	—	3.067	76	—	—
Stanje dne 31. julija 1909	—	—	1.388	80	942.391	99	—	—

Ves promet posojilnih društev zveze meseca julija 1909 K 1,070.486-60

Ves promet ostalih gospodarskih zadrug in društev meseca julija 1909 " 3.118-59

Stanje vseh vlog koncem julija 1909 " 9,318.236-96

Stanje vsega kredita " " 1909 " 3,289.822-34

Uvoz blaga v juliju 1909 " 64.033-12

Izvoz " " " 1909 " 42.976-46

Skupni promet julija 1909 K 107.009-58

Število pridruženih posojilnih društev koncem julija 1909: 270.

Število ostalih pridruženih gospodarskih zadrug in društev koncem julija 1909: 69.

Letni in živinski sejmi na Štajerskem.

Sejmi brez zvezdic so letni in kramarski sejmi; sejmi, zasnamovani z zvezdico (*) so živinski sejmi, sejmi z dvema zvezdicama (**) pomenijo letne in živinske sejme.

Dne 6. septembra v Ormožu*; v Slovenjem Gradcu; v Zrečah**, okr. Konjice; pri

Sv. Pavlu pri Preboldu*, okr. Celje; pri Sv. Vidu pri Ptujju*.

Dne 7. septembra v Vojniku, okr. Celje; pri Sv. Jederti*, okr. Laško; v Slivnici*, okr. Maribor; v Veržeju*, okr. Ljutomer; v Ormožu (svinjski sejem); na Ptujski (Črni) gori*, okr. Ptuj; v Radgoni*; na Svetih Gorah**, okr. Kozje.

Dne 8. septembra v Gomilici, okr. Lipnica.

Dne 9. septembra na Spodnji Poljskavi*, okr. Slovenja Bistrica; na Bregu pri Ptujju (svinjski sejem); v Dobji*, okr. Brežice; v Mariboru*; na Gomilici*, okr. Lipnica; v Gradcu (sejem z rogato živino); na Ptujju (sejem s ščetinarji); v Imenem (sejem s ščetinarji), okr. Kozje.

Dne 10. septembra v Gradcu (sejem z mlado živino).

Dne 11. septembra na Cerkvjenjaku**, okr. Sv. Lenart v Slov. gor.; v Brežicah (svinjski sejem).

Dne 13. septembra v Šmarji**; v Mozirju**, okr. Gornji Grad; pri Sv. Petru**, okr. Gornja Radgona; pri Sv. Juriju**, okr. Celje; v Loki**, okr. Laško; v Rušah**, okr. Maribor; na Bregu pri Ptujju (svinjski sejem); pri Št. Janžu pri Spodnjem Traberku**, okr. Slovenji Gradec.

Dne 14. septembra v Petrovčah*, okr. Celje; v Vitanji*, okr. Konjice; v Ivnicah**, v Ljutomeru*; v Ormožu (svinjski sejem); v Rogatcu** (tudi za veliko živino); pri Sv. Ani na Krembergu**, okr. Cmureck; v Golobinjaku**, okr. Kozje.

Dne 15. septembra na Ptujju (sejem s konji, govedom in ščetinarji); v Imenem (sejem s ščetinarji), okr. Kozje; v Dobovi*, okr. Brežice; v Zdolah**, okr. Brežice; v Arvežu (sejem z drobnico).

Dne 16. septembra v Dobovi*, okr. Celje; v Gradcu (sejem z rogato živino).

Dne 17. septembra v Gradcu (sejem z mlado živino); v Kapelah**, okr. Brežice.

Dne 18. septembra v Brežicah (sejem z mlado živino).

Dne 20. septembra v Braslovčah**, okr. Vranksko; v Jedlniku**.

Dne 21. septembra v Laškem**; v Ljubogostu**, okr. Voitsberg; v Framu**, okr. Maribor; na Gornji Poljskavi*, okr. Slovenska Bistrica; v Radgoni*; v Podsredi**, okr. Kozje; v Ormožu** (tudi svinjski sejem); v Lučanah**, okr. Arvež.

Dne 22. septembra na Ptujju (sejem s ščetinarji); v Imenem (sejem s ščetinarji), okr. Kozje; v Mariboru*.

Dne 23. septembra na Bregu pri Ptujju (svinjski sejem); v Gradcu (sejem z rogato živino).

Dne 24. septembra pri Sv. Trojici, okr. Sv. Lenart v Slov. goricah; v Slovenji Bistrici**; pri Sv. Martinu pri Slovenjem Gradcu**; na Remšniku**; v Gradcu (sejem z mlado živino).

Stv. 9858.

Avizo.

Vojaška uprava bo kupila po trgovskih običajih za Gradec . 1000 q steljne, 60 q rezne in 450 q posteljne slame;

Maribor . 950 q steljne slame;

Celovec . 1000 q steljne slame in 1100 q sena;

Beljak . 1250 q steljne slame in 200 q posteljne slame;

Gorice . 150 q posteljne slame.

Tozadevne zagotovitvene obravnave se vrše septembra t. l. pri pristojnih vojaških oskrbovališčih in sicer: v Gradcu 11., v Mariboru 13., v Celovcu 15. (tudi za Beljak), v Gorici 14. septembra t. l.

Kolkovane prodajne ponudbe morajo priti najpozneje do 9. ure predpoldne imenovanim pogodbenim krajem, kjer so razvidni tudi vsi natančnejši pogoji v na vpogled razpoloženi popolnih nakupnih oglasih in uzančnih zvezkih.

V Gradcu, avgusta 1909.

360—1

Od c. in kr. intendance 3. kora.

Mišarski tečaj.

C. kr. štajerska kmetijska družba v Gradcu je sporazumno s štajerskim sadjarskim društvom v Gradcu sklenila, da bo dala tudi letos prireditelj praktične kurze o lovu krtic od izkušenega strokovnjaka.

P. n. podružnice so s tem vabljene, naj pošljejo svoje prošnje za prireditev enakih tečajev osrednjemu odboru kmetijske družbe v Gradcu.

Pokončevanje miši in krtic pri posameznih strankah se bo vršilo na njih stroške.

Ure na obroke

dobi vsakdo.

Štv. 72. prava 14 karatna zlata Plaqué ura za gospode ali dame, fino gravirano kolesje na kamenih, K 20.— Ista z dvojnimi pokrovcem K 25.—

Štv. 73. Prava srebrna ura za gospode ali dame, s tremi zelo močnimi srebrnimi pokrovcem, obilno gravirana, s sliko konja, jelena, leva ali pokrajine, dobro kolesje, točno regulirana K 30.—

Štv. 74. Zadnja novost: Srebrna osemdnevna remonterka za gospode, ki teče enkrat navita neprenehoma 8 dni, na rubinih vidno zunaj K 35.—

Štv. 75. Prekrasna tula remonterka za gospode ali dame s 3 pokrovcem in pozlačeno krono, zanesljivo kolesje K 18.—

Štv. 76. Niklasta remonterka za dečke, odprta, moderna in lepo gravirana K 8.—

Cene se razumejo na obroke po 2 K mesečno; pri naročilu pa se mora polovica zneska poslati naprej ali pa plačati po povzetju.

Wiener Uhrenhaus Heinrich Weiss

Dunaj XIV, 1/L. G. 259—24

2 kroni mesečno.

Za jesensko gnojenje

travnikov, njiv, deteljišč se poleg Tomaževe žlindre, superfosfata in kostne moke neobhodno rabi dodatek

kajnita ali 40% kalijeve soli.

Samo tam, kjer se poleg fosforjeve kisline in dušika daje tudi kalij, je mogoče računati na popolen pridelek.

Kalijeva gnojila (kajnit, 40% kalijevo sol) pošiljajo in prodajajo vse kmetijske podružnice in njih zveze pod pogoji kalijevega sindikata.

Pojasnila in knjižico o porabi vseh gnojil razpošilja brezplačno

kmetijska posredovalnica kalijevega sindikata v Gradcu, Raubergasse št. 11.

286—12

Oznanila v „Gospodarskem Glasniku“ dosežejo pri veliki izdaji največjo razširjatev.